

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**ΑΡΙΘΜΟΣ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ 432/2013
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(Α' Τμήμα)**

Συνεδρίαση της 16^{ης} Δεκεμβρίου 2013

Σύνθεση:

Πρόεδρος : Μιχαήλ Απέσσος, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ.

Μέλη : Ανδρέας Χαρλαύτης, Στυλιανή Χαριτάκη, Ευφροσύνη Μπερνικόλα, Γαρυφαλλιά Σκιάνη, Κωνσταντίνος Κατσούλας, Δημήτριος Μακαρονίδης, Αλέξανδρος Ροϊλός, Κυριακή Παρασκευοπούλου, Ελένη Πασαμιχάλη, Χριστίνα Διβάνη, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Αριθ. ερωτήματος: Υπ'αριθμ.πρωτ.541/11.11.2013 έγγραφο του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών.

Εισηγητής: Γεώργιος Α. Βαμβακίδης, Πάρεδρος ΝΣΚ.

Περίληψη ερωτήματος: Ερωτήματα περί της ερμηνείας διατάξεων σχετικά με τις εν γένει συνταξιοδοτικές προϋποθέσεις συνταξιούχων της ΕΛ.ΑΣ., ενόψει του διδόμενου ιστορικού.-

Επί του παραπάνω ερωτήματος το Α' Τμήμα του ΝΣΚ γνωμοδότησε,
ως εξής:

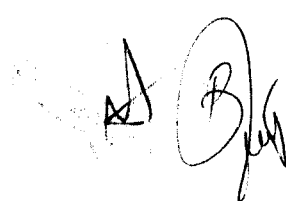
I.- ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΣ

Από όσα εκτίθενται στο πιο πάνω έγγραφο της ερωτώσας υπηρεσίας και τα συνημμένα σ' αυτό στοιχεία προκύπτει το ακόλουθο ιστορικό:

1. Μετά από έλεγχο φακέλων συνταξιούχων στρατιωτικών, η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομικών (Δ/νση Συντάξεων) έκρινε ότι σε τριάντα τέσσερις (34) περιπτώσεις αποστράτων Υποστρατήγων της ΕΛ.ΑΣ. είχε δοθεί μισθολογική προαγωγή μεγαλύτερη της δικαιούμενης, διότι έτυχαν εφαρμογής οι διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 2838/2000 που αφορούν όσους αποστρατεύτηκαν *«αυτεπάγγελτα ως ευδοκίμως τερματίσαντες τη σταδιοδρομία τους»*, αν και οι συγκεκριμένες διατάξεις, κατά την άποψη της υπηρεσίας, δεν έπρεπε να εφαρμοστούν, καθόσον στις ελεγχόμενες περιπτώσεις τόσο από τα επίσημα στοιχεία των συνταξιοδοτικών φακέλων (ΠΔ και ΦΕΚ αποστρατείας, Αντίγραφο Φύλλου Μητρώου, Πρακτικό Κρίσης του Ανωτέρου/τάτου Συμβουλίου Κρίσεων) όσο και από τα στοιχεία που ζητήθηκαν από την αρμόδια υπηρεσία της ΕΛ.ΑΣ (όπου απαιτείτο) δεν προέκυπε ρητά ότι οι συγκεκριμένοι απόστρατοι κρίθηκαν και αποστρατεύθηκαν αυτεπάγγελτα ως ευδοκίμως τερματίσαντες τη σταδιοδρομία τους.

2. Ακολούθως, και αφού προηγουμένως η υπηρεσία προέβη στην έκδοση τροποποιητικών πράξεων, ορισμένοι εκ των ενδιαφερομένων υπέβαλαν αιτήσεις θεραπείας, με επισυναπτόμενα σε αυτές είτε απαντητικά έγγραφα της ΕΛ.ΑΣ προς τους ίδιους είτε βεβαιώσεις της ΕΛ.ΑΣ. προς την ως άνω αρμόδια υπηρεσία, στα οποία πλέον αναφέρονταν ρητά ότι τα ανωτέρω πρόσωπα είχαν αποστρατευτεί ως ευδοκίμως τερματίσαντα την υπηρεσία. Ωστόσο, όπως εκθέτει η ερωτώσα υπηρεσία, αυτό δεν προέκυπε από τα Π.Δ. και το φύλλο μητρώου του κάθε ενδιαφερόμενου που είχαν σταλεί από την υπηρεσία τους με βάση και τα οποία είχαν αποστρατευτεί αυτεπαγγέλτως με το βαθμό του Υποστρατήγου και όχι ως ευδοκίμως τερματίσαντες την υπηρεσία τους.

3. Κατόπιν τούτων και αφού προηγουμένως παρατίθενται οι διατάξεις: **α)** των παρ. 1, 2 του άρθρου 6 του ν. 2838/2000, όπως ισχύουν, περί των μισθολογικών προαγωγών αξιωματικών, **β)** του άρθρου 50 (περί διαδικασίας αναγνώρισης σύνταξης) και παρ. 4 του άρθρου 66 (περί της διαδικασίας επανόδου

του αρμοδίου οργάνου για διόρθωση τυπικού ή ουσιαστικού στοιχείου της πράξης κανονισμού σύνταξης) του π.δ. 169/07, όπως ισχύουν, **ετέθησαν τα ακόλουθα ερωτήματα:**

1) Ποια είναι η αληθινή ερμηνεία της διάταξης της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 2838/2000, βάσει της οποίας αξιωματικοί από τον βαθμό του Αντισυνταγματάρχη και άνω και αντίστοιχοι που αποστρατεύονται αυτεπάγγελτα ως ευδοκίμως τερματίσαντες τη σταδιοδρομία τους προάγονται μισθολογικά στον αμέσως επόμενο βαθμό από εκείνο με τον οποίο μισθοδοτούνται με πλήρη βασικό μισθό ένα μήνα πριν την αποστρατεία τους. Ερμηνευτικά, αν ο χαρακτηρισμός τους ως «ευδοκίμως τερματίσαντες» εννοείται ότι εξακολουθεί να τους συνοδεύει κατά τη μισθολογική προαγωγή τους στον αμέσως επόμενο βαθμό από εκείνο με τον οποίο μισθοδοτούνται με πλήρη βασικό μισθό ένα μήνα πριν την αποστρατεία τους ή θα πρέπει και πάλι να αναφέρεται ρητά, ώστε να θεωρηθεί ότι εξακολουθεί να ισχύει το «ευδοκίμως τερματίσαντες». Υφίσταται, δηλαδή, κάποιο τεκμήριο ότι, εφόσον το «ευδοκίμως» δεν αναφέρεται και δεύτερη φορά, έχει παύσει να ισχύει.

2) Αν όφειλε το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης να αναφέρει ρητά στα ΠΔ αποστρατείας των ως άνω υπηρεσιών ότι τα πρόσωπα αυτά αποστρατεύθηκαν ως ευδοκίμως τερματίσαντα την υπηρεσία τους και όχι απλά να αναφέρει ότι τα συγκεκριμένα πρόσωπα αποστρατεύθηκαν με το βαθμό του Υποστρατήγου. Αν, δηλ. είναι αναγκαίο αυτό να αναφέρεται ρητά από το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης, όταν ήδη η διατύπωση «ευδοκίμως τερματίσας» συνοδεύει τον κάθε θιγόμενο κατά την προαγωγή του στον αμέσως προηγούμενο βαθμό (το βαθμό δηλαδή πριν τη συνταξιοδότησή του). Ποια είναι η ορθότερη ερμηνεία.: Η μη αναγραφή της διατύπωσης «ευδοκίμως τερματίσας» στο δεύτερο ΦΕΚ ανατρέπει αφ' εαυτής το πραγματικό περιστατικό που αποτυπώνεται στο πρώτο ΦΕΚ, ότι δηλαδή το συγκεκριμένο πρόσωπο τερμάτισε ευδοκίμως. Ακολούθως, αν η μη αναγραφή της διατύπωσης «ευδοκίμως τερματίσας» στο δεύτερο ΦΕΚ συνιστά ουσιώδη τύπο, η απουσία του οποίου θίγει το συνταξιοδοτικό δικαίωμα του δικαιούχου, δηλαδή την αναπροσαρμογή του ποσού της σύνταξής του αναλόγως με τον επόμενο βαθμό, ο οποίος του έχει ήδη απονεμηθεί.

3) Αν τα αναφερόμενα από την ΕΛΑΣ στα μεταγενέστερα υποβληθέντα

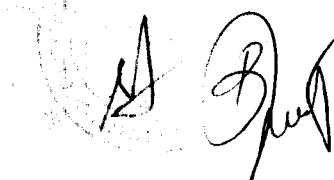
απαντητικά έγγραφα, καθώς και στις σχετικές βεβαιώσεις της ΕΛΑΣ, με τα οποία αυτή διευκρινίζει τα όσα ορίζονται στα Π.Δ. αποστρατείας των ανωτέρω είναι δυνατόν να ληφθούν υπόψη ως ισχυρά, ώστε η υπηρεσία να στηριχθεί σ' αυτά τα νεότερα πλέον δημόσια έγγραφα (ατομικές διαπιστωτικές - βεβαιωτικές διοικητικές πράξεις), προκειμένου να προβεί σε εκ των υστέρων σχετική αναπροσαρμογή (αύξηση ή μείωση) της σύνταξης. Αν ήθελε υποτεθεί ότι οι νεότερες βεβαιώσεις που απέστειλε η ΕΛΑΣ δεν έχουν το ίδιο ακριβώς περιεχόμενο με τις παλαιότερες βεβαιώσεις που η ίδια είχε αποστείλει, ποιες βεβαιώσεις οφείλει η υπηρεσία να λάβει υπόψη της. Τις παλαιότερες ή τις νεότερες λεπτομερείς.

4) Εάν ήθελε υποτεθεί ότι η διοίκηση εκ παραδρομής καθόρισε σύνταξη μεγαλύτερη από αυτή που προβλέπει ο νόμος, έχει διακριτική ευχέρεια ή οφείλει βάσει των αρχών της χρηστής εύρυθμης διοίκησης να προβεί σε καταλογισμό αχρεωστήτως εισπραχθεισών συντάξεων, ακόμη και μετά από μεγάλο χρονικό διάστημα, υποχρεώνοντας έτσι ενδεχομένως τον καλοπίστως εισπράξαντα σε δικαστικό αγώνα. Στην περίπτωση αυτή τυγχάνει εφαρμογής η αρχή της εύλογης εμπιστοσύνης του διοικουμένου προς τη διοίκηση ή όχι.

5) Εάν ήθελε υποτεθεί ότι εσφαλμένα η ανωτέρω υπηρεσία έκρινε την τελευταία φορά ότι στις ανωτέρω 34 περιπτώσεις αποστράτων Υποστρατήγων της ΕΛΑΣ δεν έπρεπε να δοθεί μισθολογική προαγωγή, διότι, κατά την άποψή της, έτυχαν εφαρμογής για τις περιπτώσεις αυτές οι διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 2838/2000 που αφορούν όσους αποστρατεύθηκαν «αυτεπάγγελτα ως ευδοκίμως τερματίσαντες τη σταδιοδρομία τους», ενώ οι εν λόγω διατάξεις δεν έπρεπε να εφαρμοστούν, κωλύεται η υπηρεσία κατά τον παρόντα χρόνο, εφαρμόζοντας την αρχή της ελεύθερης ανάκλησης των παρανόμων διοικητικών πράξεων, να ανακαλέσει τις παραπάνω διοικητικές πράξεις. Με βάση την αρχή της χρηστής διοίκησης και με δεδομένο ότι πρόκειται για οικονομικής φύσεως ζήτημα, με δυσμενείς επιπτώσεις στον οικογενειακό προγραμματισμό των παραπάνω προσώπων, έχει διακριτική ευχέρεια ή υποχρέωση προς τούτο η υπηρεσία.

II.- ΚΡΙΣΙΜΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Στα άρθρα 1, 2 (παρ. 1 περ. β'), 6 (παρ. 2 περ. γ' και 6) και 7 (παρ. 4) ν. 3086/2002 (ΦΕΚ Α' 324/23.12.02 τ. Α') «Οργανισμός Νομικού Συμβουλίου

του Κράτους και κατάσταση των Λειτουργιών και Υπαλλήλων του» ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 1 «*Το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Ν.Σ.Κ.) αποτελεί ενιαία, ανώτατη Αρχή του Κράτους και υπάγεται απευθείας στον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών*»

Άρθρο 2 (όπως, τροποποιηθέν αρχικά με την παρ.9 του άρθρου 13 του ν. 3790/2009 – ΦΕΚ Α' 143, ήδη ισχύει μετά την εκ νέου αντικατάστασή του με την παρ. 1 του άρθρου 16 του ν. 4110/2013 – ΦΕΚ Α' 17/23.1.13). «**1.** Στην αρμοδιότητα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.) ανήκει η νομική υποστήριξη του Κράτους. Στην υποστήριξη αυτή περιλαμβάνονται, ιδίως: α) ... β) η έκδοση γνωμοδοτήσεων σε ερωτήματα της Διοίκησης, γ) ... η) ...».

Άρθρο 6 «**1.** ... **2.** Τα Τμήματα γνωμοδοτούν: α) ... **γ)** Σε ερωτήματα ... της διοίκησης που υπογράφονται από τον Υπουργό, Αναπληρωτή Υπουργό ... **6.** Τα ερωτήματα της Διοίκησης πρέπει να διαλαμβάνουν πλήρη εξιστόρηση των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης και προσδιορισμό των προβληματισμών της, για την έννοια και το περιεχόμενο συγκεκριμένων διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας των οποίων ζητείται η ερμηνεία από το ΝΣΚ, προκειμένου να τις εφαρμόσει στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της. Ερωτήματα μισθολογικού περιεχομένου πρέπει υποχρεωτικά να συνοδεύονται από απόψεις του ΓΛΚ (Δ/νσης Μισθολογίου), χωρίς τις οποίες δεν μπορούν να εισαχθούν στα αρμόδια Τμήματα ή Ολομέλεια του ΝΣΚ. Γνωμοδοτήσεις επί ερωτημάτων που αφορούν μισθολογικά ζητήματα γενικότερου ενδιαφέροντος ή που μπορεί να έχουν ευρύτερες δημοσιονομικές συνέπειες είναι υποχρεωτικές για τη Διοίκηση μόνον εφόσον γίνουν αποδεκτές και από τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και οικονομικών μπορεί να καθορίζονται ειδικές κατηγορίες υποθέσεων για τις οποίες απαιτείται αποδοχή της γνωμοδότησης και από αυτόν. **7.** ...».

Άρθρο 7 «**1.** **4.** Οι γνωμοδοτήσεις δεν δημιουργούν δικαίωμα υπέρ οποιουδήποτε τρίτου, πριν από την αποδοχή τους, με επισημειωματική πράξη από τον Πρόεδρο της Βουλής, τον αρμόδιο Υπουργό ... Μετά την αποδοχή τους οι γνωμοδοτήσεις αποτελούν πράξεις που είναι υποχρεωτικές για τη διοίκηση ή το

Νομικό Πρόσωπο ή την Ανεξάρτητη Διοικητική Αρχή».

2. Επίσης, τα **άρθρα 29** (παρ. 1 περ. γ' και 3), **33** (παρ. 1 περ. α' αριθ. 4, περ. ε' αριθ. 1 και παρ. 5), **43** παρ. 1 (περ. β') του **π.δ. 24/1997** "Ίεραρχία, καταστάσεις, εξέλιξη αξιωματικών της ΕΛ.ΑΣ." (ΦΕΚ Α' 29) ορίζουν ότι:
Άρθρο 29 «**1.** Οι αξιωματικοί κρίνονται κατά βαθμούς, ως ακολούθως: α. ... γ. (όπως η περίπτωση αυτή ισχύει μετά την αντικατάστασή της με το άρθρο 1 του π.δ. 104/2000 (ΦΕΚ Α' 99/17.03.2000) Οι Αστυνομικοί Διευθυντές, Ταξίαρχοι και Υποστράτηγοι, διατηρητέοι ή ευδοκίμως τερματίσαντες τη σταδιοδρομία τους ή αποστρατευτέοι ή προακτέοι ή μη προακτέοι. ... Ευδοκίμως τερματίσαντες τη σταδιοδρομία τους κρίνονται αυτοί που αξιολογούνται με βαθμό τουλάχιστον επτά (7) σε όλα τα ουσιαστικά προσόντα ... 2. ... **3.** Οι αξιωματικοί που αποστρατεύονται λόγω ορίου ηλικίας ή 35ετίας κρίνονται ευδοκίμως τερματίσαντες τη σταδιοδρομία τους ή αποστρατευτέοι. Ευδοκίμως τερματίσαντες τη σταδιοδρομία τους κρίνονται αυτοί που αξιολογούνται με βαθμό τουλάχιστον έξι (6) σε όλα τα ουσιαστικά τους προσόντα. ...».

Άρθρο 33 «**1.** Τα συμβούλια κρίσεων, βάσει των πρακτικών συνεδριάσεως αυτών, συντάσσουν για τους κρινόμενους αξιωματικού, κατά βαθμό και χωριστά για κάθε κατηγορία τους ακόλουθους πίνακες: α. Για τους Υποστράτηγους, Ταξίαρχους και Αστυνομικούς Διευθυντές. (1) ... (4) Ευδοκίμως τερματισάντων τη σταδιοδρομία τους (5) ... β. ... ε. Για τους συμπληρούντες 35ετή πραγματική υπηρεσία ή το όριο ηλικίας ... (1) Ευδοκίμως τερματισάντων τη σταδιοδρομία τους. ... **5. Ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης σε εκτέλεση των πινάκων προκαλεί εντός τριάντα (30) από της κυρώσεως αυτών την έκδοση των αναγκαίων προεδρικών διαταγμάτων προαγωγής και αποστρατείας των αξιωματικών.**».

Άρθρο 43 (όπως η παράγραφος αυτή τροποποιηθείσα με το άρθρο 4 του π.δ. 31/1998 – ΦΕΚ Α' 33, ισχύει μετά την αντικατάστασή της με το ως άνω π.δ. 99/2002 – ΦΕΚ Α' 82). «Οι αξιωματικοί που αποστρατεύονται για τους κατωτέρω αναφερόμενους λόγους προάγονται, ανεξάρτητα από τη συμπλήρωση ή όχι των γενικών και ειδικών τυπικών προσόντων των άρθρων 15 και 17 του παρόντος, στον επόμενο βαθμό εκτός οργανικών θέσεων, τιθέμενοι εκτός υπηρεσίας, και ύστερα από τριάντα (30) ημέρες αποστρατεύονται με το βαθμό στον οποίο

προήχθησαν με άλλο προεδρικό διάταγμα: α'. ... β'. Λόγω εγγραφής τους σε πίνακα ευδοκίμως τερματισάντων τη σταδιοδρομία τους. γ'.».

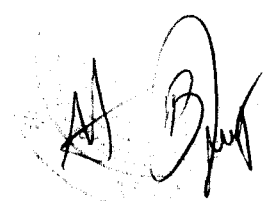
3. Περαιτέρω, στο **άρθρο 6 παρ. 1, 2 και 5** του **ν. 2838/2000** (ΦΕΚ Α' 179) ορίζεται ότι: «**1** (όπως οι περιπτώσεις β', γ', δ', ε', στ', ζ', η' και θ' της παρ. αυτής ισχύουν μετά τη αντικατάστασή τους με την παρ. 2 του άρθρου 37 του ν. 3016/2002 – ΦΕΚ Α' 110/17.5.02 και ισχύ από 1.7.2002). «Σε αξιωματικούς που προέρχονται από Ανώτατα Στρατιωτικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Σ.Ε.Ι.) ή αντίστοιχες παραγωγικές Σχολές Αξιωματικών της Ελληνικής Αστυνομίας, του Λιμενικού και Πυροσβεστικού Σώματος ... σε αξιωματικούς ειδικών καθηκόντων της Ελληνικής Αστυνομίας πτυχιούχους Α.Ε.Ι. και σε αξιωματικούς Ειδικών Υπηρεσιών του Πυροσβεστικού Σώματος, από το βαθμό του Ανθυπολοχαγού και άνω και σε αντίστοιχους των λοιπών Κλάδων, καθώς και της Ελληνικής Αστυνομίας, του Λιμενικού και Πυροσβεστικού Σώματος, παρέχεται με πράξη του αρμόδιου Υπουργού, βασικός μισθός επόμενου και μεθεπόμενου βαθμού, προσαυξάνοντας με τα πάσης φύσεως επιδόματα και λοιπές παροχές, πλην των ειδικά αναφερομένων στην παράγραφο 7, με τη συμπλήρωση συνολικής πραγματικής υπηρεσίας στο Σώμα, ως εξής: α. ... ε. Σε Αντισυνταγματάρχες, με τη συμπλήρωση είκοσι τριών (23) ετών ο βασικός μισθός του Συνταγματάρχη, με τη συμπλήρωση είκοσι πέντε (25) ετών τα δύο τρίτα (2/3) της διαφοράς του βασικού μισθού του Ταξίαρχου και με τη συμπλήρωση είκοσι οκτώ (28) ετών ο βασικός μισθός του Ταξίαρχου. στ. Σε Συνταγματάρχες, με τη συμπλήρωση είκοσι έξι (26) ετών ο βασικός μισθός του Ταξίαρχου και με τη συμπλήρωση είκοσι οκτώ (28) ετών ο βασικός μισθός του Υποστρατήγου. ζ. Σε Ταξίαρχους, με τη συμπλήρωση είκοσι επτά (27) ο βασικός μισθός του Υποστρατήγου και με τη συμπλήρωση είκοσι εννέα (29) ετών το ένα τρίτο (1/3) της διαφοράς του βασικού μισθού του Αντιστράτηγου. η. Σε Υποστράτηγους, με τη συμπλήρωση είκοσι οκτώ (28) ετών, ο βασικός μισθός του Αντιστράτηγου. θ. Σε Αντιστράτηγους, με τη συμπλήρωση είκοσι εννέα (29) ετών, ο αμέσως επόμενος βασικός μισθός του μισθολογικού τους βαθμού. **2.** Αξιωματικοί της προηγούμενης παραγράφου από το βαθμό του Αντισυνταγματάρχη και άνω και αντίστοιχοι που αποστρατεύονται αυτεπάγγελτα ως ευδοκίμως τερματίσαντες τη σταδιοδρομία τους, προάγονται μισθολογικά στον

αμέσως επόμενο βαθμό από εκείνον με τον οποίο μισθοδοτούνται με πλήρη βαθμό ένα μήνα πριν από την αποστρατεία τους. 3. ... **5. Η χορήγηση των ανωτέρω μισθολογικών προαγωγών σε καμία περίπτωση δεν θεμελιώνει δικαίωμα βαθμολογικής προαγωγής.** 6. ...».

4. Τέλος, τα άρθρα **34** (παρ. 1-3), **50** (παρ. 1, 3) και **66** (παρ. 1, 2, 4-8) του **π.δ. 169/2007** ορίζουν τα εξής:

Άρθρο 34 «**1.** Ως μισθός με βάση τον οποίο κανονίζεται η σύνταξη λαμβάνεται ποσοστό του μηνιαίου μισθού ενέργειας, που ορίζεται κάθε φορά από τις διατάξεις που ισχύουν και ανήκει στο βαθμό που έφερε και με τον οποίο εμισθοδοτείτο ο στρατιωτικός κατά την έξοδό του από την υπηρεσία. **2.** Για την εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου ως μισθός νοείται ο βασικός μισθός ενέργειας του βαθμού με τον οποίο εμισθοδοτείτο κατά την έξοδο από την υπηρεσία μαζί με την προσαύξηση του επιδόματος χρόνου υπηρεσίας, καθώς και το επίδομα ειδικών συνθηκών ... και προκειμένου για αξιωματικούς από το βαθμό του ταξιάρχου και άνω, καθώς και των αντιστοιχών και το επίδομα υψηλής ευθύνης ..., όπως αυτά ορίζονται κάθε φορά από τις οικείες μισθολογικές διατάξεις. **3.** Οι διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά για το ύψος του βασικού μισθού και του χρονοεπιδόματος των εν ενεργεία στρατιωτικών λαμβάνονται υπόψη και για τον καθορισμό του συντάξιμου μισθού που προβλέπεται από το άρθρο αυτό, ανεξάρτητα από το χρόνο τερματισμού της συντάξιμης υπηρεσίας και εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις των διατάξεων αυτών. **4.** ...».

Άρθρο 50 «**1** (όπως η παράγραφος αυτή ισχύει μετά την αντικατάστασή της με το άρθρο 1 του π.δ. 31/1999 – ΦΕΚ Α' 33). Οι αρμόδιες στρατιωτικές υπηρεσίες υποχρεούνται όταν πρόκειται για μόνιμους στρατιωτικούς να στέλνουν στην Υπηρεσία Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, αμέσως μετά την έξοδο του στρατιωτικού από τις τάξεις και το αργότερο μέσα σε δεκαπέντε ημέρες: α) πλήρες αντίγραφο φύλλου μητρώου του, β) ... γ) τα έγγραφα που προσκομίσθηκαν από το στρατιωτικό και αποδεικνύουν υπηρεσία μη στρατιωτική αλλά που αναγνωρίζεται σαν συντάξιμη, ανεξάρτητα από το αν η υπηρεσία αυτή αναγράφεται ή όχι στο μητρώο του στρατιωτικού, δ) φύλλο διακοπής μισθού, ε) υπεύθυνη δήλωση ότι η υπηρεσία του δεν χρησίμευσε για απόκτηση δικαιώματος

σύνταξης ή ότι δεν καταβλήθηκε ούτε θα καταβληθεί αποζημίωση για το χρόνο αυτό. ... 2. ... **3.** Με βάση τα παραπάνω δικαιολογητικά εκδίδεται σύμφωνα με το άρθρο 66 η πράξη κανονισμού σύνταξης, χωρίς να αποκλείεται και η υποβολή σχετικής αίτησης από τον ενδιαφερόμενο που υποβάλλεται από την υπηρεσία από την οποία απομακρύνθηκε. 4. ...».

Άρθρο 66 «**1** (όπως το πρώτο εδάφιο αυτής ισχύει μετά την αντικατάστασή του με την παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 4002/2011 – ΦΕΚ Α' 180/22.8.2011). Ο κανονισμός και η εντολή πληρωμής των συντάξεων, των βοηθημάτων και των επιδομάτων που βαρύνουν το Δημόσιο και πληρώνονται από αυτό, με εξαίρεση τις προσωπικές συντάξεις, γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις αυτού του Κώδικα από τις Διευθύνσεις Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους με πράξη που εκδίδεται από τον Διευθυντή της αρμόδιας Διεύθυνσης Συντάξεων. Η πράξη κανονισμού σύνταξης είναι υποχρεωτική για το Δημόσιο και τον ενδιαφερόμενο και υπόκειται μόνο στα ένδικα μέσα που προβλέπονται από αυτό το άρθρο. ... **2.** (όπως η παράγραφος αυτή, αντικατασταθείσα με την παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 4002/2011, ισχύει ήδη μετά την εκ νέου αντικατάστασή της με το άρθρο 2 παρ.2α του ν. 4151/2013-ΦΕΚ Α' 103/29.4.13). Η πράξη κανονισμού σύνταξης υπόκειται σε έφεση στο αρμόδιο Τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου: **α)** από οποιονδήποτε έχει έννομο συμφέρον, εντός εξήντα ημερών από την κοινοποίηση της πράξης και **β) χωρίς περιορισμό από προθεσμία**, από τον Διευθυντή της αρμόδιας Διεύθυνσης Διενέργειας Μεταβολών και Δειγματοληπτικών Ελέγχων: **i) αν κατά το διενεργούμενο έλεγχο διαπιστωθεί εσφαλμένη εφαρμογή συνταξιοδοτικών διατάξεων ή ii) αν η πράξη που προσβάλλεται στηρίζεται σε ψευδείς καταθέσεις μαρτύρων ή σε ψευδή έκθεση ή κατάθεση πραγματογνώμονα ή σε πλαστά ή νοθευμένα έγγραφα, εφόσον τα περιστατικά αυτά προκύπτουν από αμετάκλητη δικαστική απόφαση ή βούλευμα ή iii) αν επιφοχώρησε πλάνη για τα πράγματα ή iv) αν με την πράξη που προσβάλλεται κανονίστηκε σύνταξη χωρίς να συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις ή μεγαλύτερη από αυτή που καθορίζει ο νόμος. ... 4. Το όργανο που έχει εκδώσει την πράξη μπορεί, χωρίς περιορισμό από προθεσμία, να προβεί στη διόρθωση οποιουδήποτε τυπικού ή ουσιαστικού στοιχείου αυτής, είτε αυτεπαγγέλτως, χωρίς περιορισμό από προθεσμία, είτε μετά την υποβολή σχετικής**

αίτησης θεραπείας από τον ενδιαφερόμενο, εντός εξήντα (60) ημερών από την κοινοποίησή της, εφόσον διαπιστώσει ότι κατά την έκδοση της πράξης εφαρμόστηκαν εσφαλμένα οι σχετικές συνταξιοδοτικές διατάξεις. Η διόρθωση γίνεται με την έκδοση τροποποιητικής πράξης. Το ανωτέρω όργανο μπορεί να ανακαλέσει αυτεπάγγελτα την πράξη που εξέδωσε, χωρίς περιορισμό από προθεσμία, αν με την πράξη αυτή κανονίστηκε σύνταξη χωρίς να συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις, καθώς και αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις των περιπτώσεων II και III της προηγούμενης παραγράφου. Η ανάκληση γίνεται με την έκδοση ανακλητικής πράξης. Εάν κατά την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου αυτής διαπιστωθεί ότι έχει επέλθει ζημία στο Δημόσιο, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του πρώτου και δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 69. ... Οι πράξεις που εκδίδονται, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής, υπόκεινται στο ένδικο μέσα της παραγράφου 2. **5. Απαγορεύεται η εξέταση της νομιμότητας των παραπάνω πράξεων ή αποφάσεων με άλλη διαδικασία εκτός από αυτή που αναγράφεται σ' αυτό το άρθρο.** ... **6.** (όπως το πρώτο εδάφιο της παραγράφου αυτής, αντικατασταθέν αρχικά με την παρ. 5 του άρθρου 6 του ν. 4002/2011, ισχύει ήδη μετά την εκ νέου αντικατάστασή του με το άρθρο 2 παρ. 4β του ν. 4151/2013) Οι πράξεις που εκδίδονται σύμφωνα με τις διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1, καθώς και τις διατάξεις της παραγράφου 4 υπόκεινται σε έφεση στο αρμόδιο Τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που ασκείται από τον Υπουργό Οικονομικών και από εκείνον που έχει έννομο συμφέρον εντός εξήντα (60) ημερών από την έκδοσή τους ή την κοινοποίησή τους, αντίστοιχα. ... **Όταν ασκηθεί η έφεση εξαντλείται η δικαιοδοσία των οργάνων που αναφέρονται στις προηγούμενες παραγράφους.** **7.** (όπως η παράγραφος αυτή ισχύει μετά την αντικατάστασή της με το άρθρο 2 παρ. 4γ του ν. 4151/2013). **Κάθε αίτηση σχετική τις πράξεις που εκδίδονται σύμφωνα με τις διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1, καθώς και τις διατάξεις της παραγράφου 4, η οποία στηρίζεται σε έγγραφα για το περιεχόμενο των οποίων δεν έγινε κρίση, θεωρείται όχι ως ένδικο μέσο αλλά ως αίτηση που εξετάζεται για πρώτη φορά.** **8.** Υποθέσεις για συντάξεις που κρίθηκαν οριστικά και τελεσίδικα με τη διαδικασία των παραγράφων 1 έως και 7

αυτού του άρθρου, μπορούν να επαναφερθούν για εξέταση σε πρώτο βαθμό με αίτηση των ενδιαφερομένων ή του Διευθυντή της αρμόδιας Διεύθυνσης Ελέγχου και Εντολής Πληρωμής Συντάξεων, εφόσον αυτοί επικαλούνται αντίθετη αμετάκλητη απόφαση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που εκδόθηκε μετά τη χρονολογία έκδοσης της οριστικής πράξης ή απόφασης που προσβάλλεται. ...».

III. ΕΡΜΗΝΕΙΑ – ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

1. Ως γνωστόν, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (ΝΣΚ) βάσει των ανωτέρω, υπό στοιχ.ΙΙ.1., διατάξεων του οργανισμού του εκδίδει γνωμοδοτήσεις σε ερωτήματα που υποβάλλονται, κατά τον οριζόμενο στον οργανισμό αυτόν τύπο. Δηλ. μόνο μέσω του αρμοδίου, κατά περίπτωση, Υπουργού, Αναπληρωτή Υπουργού κ.λ.π., προκειμένου να καθοδηγήσει τις ενέργειες της διοίκησης επί των τιθέμενων δι' αυτών προβληματισμών, προτείνοντας λύσεις για το νόμιμο, κατά την κρίση του, χειρισμό των πραγματικών καταστάσεων, ενόψει των οποίων υπεβλήθησαν τα ερωτήματα αυτά, δίχως όμως οι γνωμοδοτήσεις αυτές ν' αποτελούν, αδιαφόρως μάλιστα του ειδικότερου περιεχομένου των αιτιολογιών τους, εκτελεστές διοικητικές πράξεις, μη προσβαλλόμενες παραδεκτώς με αίτηση ακυρώσεως τόσο αυτές όσο οι πράξεις, με τις οποίες γίνονται αποδεκτές, εφόσον περιορίζονται απλώς και μόνο στην αποδοχή τους (ΟΛΣΤΕ 830, 831/2010 – 5^η σκέψη). Ειδικότερα, η ως άνω ενεργοποίηση της αρμοδιότητας του ΝΣΚ για την έκδοση σχετικής γνωμοδότησης συντελείται, εφόσον με τα κατά τον ανωτέρω τρόπο υποβαλλόμενα ερωτήματα τίθενται κατά τρόπο σαφή και συγκεκριμένο τόσο ο προβληματισμός της ερωτώσας υπηρεσίας ως προς την έννοια αλλά και το περιεχόμενο της κείμενης νομοθεσίας, με την παράθεση μάλιστα των κρίσιμων διατάξεων τις οποίες αυτή υποχρεούται να εφαρμόσει και χρήζουν ερμηνείας από το ΝΣΚ (βλ. ΓνμδΝΣΚ 57/2005, ΓνμδΝΣΚ 62/2007, πρβλ. ΓνμδΝΣΚ 104/2013) όσο και τα πραγματικά δεδομένα που συγκροτούν το ιστορικό της εκάστοτε συγκεκριμένης υπόθεσης (ΓνμδΝΣΚ 168/2006), από την οποία απορρέει άλλως συνδέεται το οικείο ερώτημα (βλ. παρ. 6 άρθρου 6 του ν. 3086/2002), υπό τον όρο, όμως, ότι αυτά αναφύονται κατά την άσκηση των σχετικών αρμοδιοτήτων των πιο πάνω ερωτώντων διοικητικών οργάνων (ΓνμδΟΛΝΣΚ 541/2012). Με την έννοια ότι, στην τελευταία περίπτωση, ο εγειρόμενος προβληματισμός να είναι

ασύνδετος με ζητήματα για τα οποία είτε είναι συναρμόδια είτε έχουν επιληφθεί στο παρελθόν διοικητικά όργανα που υπάγονται σε άλλο Υπουργείο, δί' εκδόσεως διοικητικών πράξεων που ακόμη είναι σε ισχύ, χωρίς δηλ. να έχει χωρήσει η αμετάκλητη ακύρωση ή ανάκλησή τους. Η ερμηνευτική αυτή θέση είναι συνεπής και απόλυτα εναρμονισμένη με την επιβεβλημένη ενότητα, υπό την οποία οφείλει να ενεργεί πάντοτε η διοίκηση (πρβλ. ΓνμΔΟΛΝΣΚ 541/2012), αλλά και το ίδιο ΝΣΚ βάσει των ανωτέρω διατάξεων του οργανισμού του, καθόσον, υπό την αντίθετη ερμηνευτική εκδοχή, θα αγόμασταν στο άτοπο και απαράδεκτο σχήμα το ΝΣΚ να επιλύει κατ' ουσία διαφορές ή διαφωνίες μεταξύ Υπουργείων, δίχως προηγούμενη εξάντληση κάθε δυνατότητας συνεργασίας και συνεννόησης μεταξύ τους και πάντως χωρίς το εν τέλει υποβαλλόμενο σ' αυτό (ΝΣΚ) ερώτημα να συνυποβάλλεται και να συνυπογράφεται αρμοδίως και από τα δύο «συναρμόδια» Υπουργεία.

2. Εξάλλου, κατά την έννοια των, ως άνω υπό στοιχ.ΙΙ.2., διατάξεων του π.δ. 24/1997 (οι οποίες, παρότι κατέστησαν τις σχετικές κρίσεις αυστηρότερες συγκριτικά με το παρελθόν, κρίθηκαν, ως καταλαμβάνουσες απροσώπως όλους τους κρινόμενους αξιωματικούς, συνταγματικές εξ απόψεως μη παραβίασεως της αρχής της ισότητας ή άλλης συνταγματικής διάταξης ή αρχής – ΣτΕ 1090/2005, 1812/2007, 2654/2008, 876, 877/2009, 101, 2469/2010 κ.α.), σαφώς, εκτός των άλλων, συνάγεται ότι, μετά τις γενόμενες από τα αρμόδια Συμβούλια ετήσιες τακτικές κρίσεις των αξιωματικών της ΕΛ.ΑΣ. στους βαθμούς του Αστυνομικού Διευθυντή, Ταξίαρχου και Υποστράτηγου ως διατηρητέων ή ευδοκίμως τερματισάντων τη σταδιοδρομία τους ή αποστρατευτέων ή προακτέων ή μη προακτέων (πρβλ. περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 29), συντάσσονται από τα συμβούλια αυτά, βάσει των πρακτικών συνεδριάσεών τους, κατά βαθμό και χωριστά για κάθε κατηγορία πίνακες, τους οποίους κυρώνει ο Υπουργός Δημοσίας Τάξεως (πρβλ. παρ. 1 του άρθρου 33), σε εκτέλεση των οποίων (πινάκων) προκαλείται απ' αυτόν η έκδοση προεδρικών διαταγμάτων προαγωγής και αποστρατείας των ανωτέρω αξιωματικών (πρβλ. παρ. 5 του άρθρου 33). Μάλιστα για ορισμένους λόγους, μεταξύ των οποίων και συνεπεία εγγραφής τους σε πίνακα ευδοκίμως τερματισάντων τη σταδιοδρομία τους, οι για το λόγο αυτό

αποστρατευόμενοι αξιωματικοί προάγονται, ανεξάρτητα από τη συμπλήρωση ή όχι γενικών και ειδικών τυπικών προσόντων, στον επόμενο βαθμό, εκτός οργανικών θέσεων, με ξεχωριστό προεδρικό διάταγμα, τιθέμενοι εκτός υπηρεσίας και ύστερα από τριάντα (30) ημέρες αποστρατεύονται (πρβλ. περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 43).

3. Περαιτέρω, με τις ρυθμίσεις των διατάξεων του άρθρου 6 του ν. 2838/2000, όπως αυτές ίσχυαν κατά τον κρίσιμο χρόνο, σαφώς προκύπτει ότι επιδιώχθηκε η αύξηση των αποδοχών του εν ενεργεία προσωπικού των σωμάτων ασφαλείας μέσω της χορήγησης μισθολογικών προαγωγών, χωρίς τούτο να θεμελιώνει σε καμία περίπτωση δικαίωμα βαθμολογικής προαγωγής (πρβλ. παρ. 5 αυτού) και δίχως ιδιαίτερη αξιολόγηση των ουσιαστικών τους προσόντων, αλλά με μόνη τη συνδρομή ορισμένων τυπικών αξιολογικών κριτηρίων (βλ. ΓνμΔΟΛΝΣΚ 317/2009, ΓνμΔΝΣΚ 14/2012, 126/2006, ΟλομΕΣ 46/2005, ΟλομΕΣ 8, 10, 38-9/2008 κ.α.), που ειδικότερα για τους αξιωματικούς από τους βαθμούς του Αντισυνταγματάρχη και άνω και αντιστοίχων η αυτεπάγγελτη αποστρατεία τους να γίνεται λόγω ευδόκιμου τερματισμού της σταδιοδρομίας τους (πρβλ. παρ. 2 τούτου). Οι ως άνω γενόμενες μισθολογικές προαγωγές αποτελούν μέρος των συντάξιμων αποδοχών και λαμβάνονται υπόψη για τον κανονισμό της σύνταξής τους, καθόσον, κατά την έννοια του άρθρου 34 του π.δ. 169/2007, όπως αυτή διαμορφώθηκε από την πάγια νομολογία του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στο ζήτημα αυτό οποιαδήποτε νόμιμη μεταβολή (αυξητική ή μειωτική) στο ύψος του βασικού μισθού και του χρονοεπιδόματος των στρατιωτικών επηρεάζει ποσοτικά το συντάξιμο μισθό, κατ' επέκταση δε και το ύψος της σύνταξής τους, (πρβλ. ΕΣ {Ολομ} 193-98, 200-01, 206-09/2011, ΕΣ {Ολομ} 33, 35-7, 43-6, 477-82, 485-87, 489, 493-97, 499-502, 505-11, 748-49/2012 κ.α.).

4. Ακόμη, κατά την έννοια του άρθρου 66 του π.δ. 169/2007, οι πράξεις κανονισμού, ανακαθορισμού ή αναπροσαρμογής συντάξεων αποτελούν ατομικές διοικητικές πράξεις που υποχρεώνουν αναλόγως το Δημόσιο και τον ενδιαφερόμενο. Οι πράξεις αυτές τροποποιούνται, ανακαλούνται ή ακυρώνονται από τα όργανα που τις εξέδωσαν ή το Ελεγκτικό Συνέδριο μέσω της οριζόμενης στο άρθρο αυτό του Συνταξιοδοτικού Κώδικα (π.δ. 169/2007) διαδικασίας, με την

άσκηση δηλαδή των προβλεπόμενων από τις διατάξεις αυτές ενδικοφανών ή ενδίκων μέσων. Επίσης, από τις πιο πάνω διατάξεις συνάγεται ότι δεν είναι επιτρεπτή η επανεξέταση συνταξιοδοτικών υποθέσεων που έχουν καταστεί οριστικές είτε λόγω παρόδου της προθεσμίας για την άσκηση κατ' αυτών ένστασης ενώπιον (αντί της από 30.4.2013 καταργηθείσας Επιτροπής της παρ. 4 του άρθρου 14 του π.δ. 169/2007 - πρβλ. άρθρο 2 παρ. 1^ο του ν.4151/ 2013 - ήδη) της οικείας Δ/σης Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής της Γενικής Δ/σης Συντάξεων του ΓΛΚ (στην οποία περιήλθαν έκτοτε οι αρμοδιότητες της ως άνω καταργηθείσας Επιτροπής - πρβλ. άρθρο 2 παρ.1^β του ν.4151/2013) ή έφεσης ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου είτε λόγω απόρριψης της ένστασης ή έφεσης που ασκήθηκαν κατ' αυτών. **Μόνο, κατ'εξαιρεση επιτρέπεται** ύστερα από σχετική αίτηση του ενδιαφερομένου, η επανεξέταση από τα αρμόδια συνταξιοδοτικά όργανα συνταξιοδοτικών υποθέσεων που έχουν καταστεί οριστικές, εφόσον γίνεται επίκληση **είτε** επιγενόμενης μεταβολής του νομικού καθεστώτος που διέπει την υπόθεσή του, **είτε** μεταγενέστερης απόφασης του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με την οποία κρίθηκε αμετακλήτως καθ' ερμηνεία των ίδιων διατάξεων αντίθετα το νομικό ζήτημα που αφορά την υπόθεσή του στο πλαίσιο άλλης συνταξιοδοτικής διαφοράς (βλ. ΟΛΕΣ 2440/2007 ΕΔΚΑ 2008. 907), **είτε**, τέλος, νέων κρίσιμων εγγράφων, δηλαδή τέτοιων που μπορούν να ασκήσουν ουσιώδη επιρροή στη θεμελίωση ή στην έκταση του συνταξιοδοτικού του δικαιώματος και τα οποία προϋπήρχαν της οικείας (οριστικής) συνταξιοδοτικής πράξης ή απόφασης ή βεβαιώνουν πραγματικά περιστατικά προγενέστερα αυτών (**ΓνμδΝΣΚ 577/2011 - Τμ. Α', σελ. 6, 7, ad hoc**, με εκεί παραπομπές σε ΕΣ 64, 65, 69/2010 - Τμ. ΙΙ).

ΙΙΙ.- ΕΠΙ ΤΩΝ ΤΙΘΕΜΕΝΩΝ ΕΡΩΤΗΜΑΤΩΝ

1. Ως προς το πρώτο (1^ο) και δεύτερο (2^ο)

Τα συγκεκριμένα ερωτήματα ανέκυψαν μεν στο πλαίσιο της αρμοδιότητας του αρμοδίου για τη διόρθωση οποιουδήποτε τυπικού ή ουσιαστικού στοιχείου της πράξης κανονισμού σύνταξης οργάνου, κατά την παρ. 4 του άρθρου 66 του π.δ. 169/2007, όπως ισχύει, καθόσον, κατά την πάγια νομολογία του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ο αυξημένος βασικός μισθός των εν ενεργεία αξιωματικών του άρθρου 6 του ν. 2838/2000, όπως ισχύει, αποτελεί

μέρος των συντάξιμων αποδοχών και λαμβάνεται υπόψη για τον κανονισμό της σύνταξής τους, κατά τα παραπάνω. Πράγμα που σημαίνει ότι κρίσιμο για τον κανονισμό της σύνταξης ζήτημα αποβαίνει και η προ της αυτεπάγγελτης αποστρατείας μισθολογική προαγωγή των αξιωματικών στον αμέσως επόμενο βαθμό από εκείνο που μισθοδοτούνται με πλήρη βασικό μισθό, εφόσον αυτοί αποστρατεύονται από το βαθμό του Αντισυνταγματάρχη και άνω ως ευδοκίμως τερματίσαντες τη σταδιοδρομία τους (πρβλ. παρ. 2 του άρθρου 6). Προς τούτο η ερμηνεία των εν λόγω διοικητικών πράξεων είναι **μην** συνδεδεμένη με τις ενέργειες της ερωτώσας υπηρεσίας στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της. **Ωστόσο** οι διατάξεις που στηρίζουν τις ανωτέρω διοικητικές πράξεις, ως αναγόμενες στην μισθολογική κατάσταση υπαλλήλων του Δημοσίου, οι οποίες με τη σειρά τους ερείδονται στην αντίστοιχη υπηρεσιακή τους εξέλιξη και σε έννοιες, όπως λ.χ. η «αυτεπάγγελτη αποστρατεία» και η κρίση «περί ευδοκίμως τερματιζάντων τη σταδιοδρομία» συγκεκριμένων αξιωματικών της ΕΛ.ΑΣ., προδήλως και δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ως ευθείες συνταξιοδοτικές τη νόμιμη εφαρμογή των οποίων ελέγχουν τα αρμόδια για τον κανονισμό της σύνταξης όργανα. **Επιπλέον**, για τις περιπτώσεις αυτές, εκτός του ότι, κατά τα διδόμενα στο ιστορικό, έχουν εκδοθεί σχετικές ατομικές διοικητικές πράξεις (δηλαδή, αποφάσεις Συμβουλίων Κρίσεων και Π.Δ. αποστρατείας τούτων), η νομιμότητα και εκτελεστότητα των οποίων διατηρείται μέχρι σήμερα, εφόσον δεν προκύπτει ανάκληση ή αμετάκλητη ακύρωσή τους, η διδόμενη επ' αυτών ερμηνεία από τις υπηρεσίες του αρμόδιου γι' αυτές Υπουργείου (δηλ. Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη) στηρίζει την αντίθετη με την ερωτώσα υπηρεσία άποψη, βάσει της οποίας και οι ως άνω 34 περιπτώσεις των αποστράτων Υποστρατήγων αφορούσαν σε αποστρατείες αξιωματικών που είχαν κριθεί ως ευδοκίμως τερματίσαντες τη σταδιοδρομία τους. Υπό τα δεδομένα αυτά αλλά και ενόψει της ενότητας, υπό την οποία οφείλει να ενεργεί η διοίκηση και το ΝΣΚ, κατά τα παραπάνω, **παρέλκει** στην προκειμένη περίπτωση η απάντηση εκ μέρους του ΝΣΚ. Εκτός, εάν ήθελε εκδηλωθεί σχετικός προβληματισμός και από το συναρμόδιο Υπουργείο Δημόσιας Τάξεως και Προστασίας του Πολίτη, προκειμένου να επανεξεταστεί η νομιμότητα πράξεων εκδοθεισών από υπηρεσίες υπαγόμενες σ' αυτό και η ενδεχόμενη, εφόσον

συντρέχει περίπτωση, ανάκλησή τους, ώστε κατόπιν συνεννόησης και συνεργασίας μεταξύ των υπηρεσιών των δύο (2) Υπουργείων να αντιμετωπιστούν ενιαία και συνολικά τα τιθέμενα ως άνω ερωτήματα. Άλλωστε, ο γενόμενος στο πλαίσιο της διάταξης της παρ. 4 του άρθρου 6 του π.δ. 169/2007 έλεγχος νομιμότητας, εκ μέρους του αρμοδίου προς διόρθωση τυπικού ή ουσιαστικού στοιχείου της πράξης κανονισμού σύνταξης οργάνου, που είναι καταρχάς σταθερά προσηλωμένος στο κατά πόσον εφαρμόστηκαν εσφαλμένα ή όχι οι σχετικές συνταξιοδοτικές διατάξεις, στο μέτρο που απαιτείται να επεκταθεί σε διοικητικές πράξεις κείμενες εκτός του αυστηρού συνταξιοδοτικού νομοθετικού πλαισίου, περιορίζεται στο να ελέγχει καταρχάς τη νομιμότητα των εξωτερικών στοιχείων των πράξεων που εκδίδονται από όργανα άλλων Υπουργείων, αφού η διαδικασία κανονισμού, ανακαθορισμού ή αναπροσαρμογής συντάξεων υπαλλήλων του Δημοσίου είναι σαφώς αυτοτελής και διακεκριμένη από την αντίστοιχη της υπηρεσιακής και μισθολογικής εξέλιξης τούτων (ΓνμδΝΣΚ 577/2011, ό.π., σελ. 13). Αλλά κι αν ακόμη το αρμόδιο προς έκδοση της τροποποιητικής ή ανακλητικής της πράξης κανονισμού της σύνταξης όργανο διαγνώσει βάσιμη αμφιβολία στις πράξεις των ως άνω άλλων οργάνων, αναγόμενη στην ουσιαστική τους κρίση περί υπάρξεως ή μη των απαιτούμενων πραγματικών προϋποθέσεων κρίσιμων για την επέλευση των εννόμων συνεπειών στο πεδίο του συνταξιοδοτικού δικαίου, τότε έχει την υποχρέωση να αναφέρει το περιστατικό στις αρμόδιες υπηρεσίες του άλλου Υπουργείου, έτσι ώστε το τελευταίο να επανεξετάσει, ενδεχομένως, τη νομιμότητα των πράξεων αυτών και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, να προβεί στην ανάκλησή τους (πρβλ. ΓνμδΟΛΝΣΚ 367/2010, εκδοθείσα στην περίπτωση προληπτικού διοικητικού ελέγχου νομιμότητας πράξεων που προκαλούν δαπάνες του Κράτους, κατά τις διατάξεις του Κώδικα Δημοσίου Λογιστικού), προκειμένου, κατόπιν συνεννόησης και συνεργασίας μεταξύ των υπηρεσιών των δύο (2) Υπουργείων, **είτε** να δοθεί ενιαία και συνολική λύση στα αναφεύμενα ζητήματα **είτε** να συνυποβληθεί εκ μέρους τους κοινό ερώτημα που να συνυπογράφεται και από τους οικείους Υπουργούς, υπό την επιφύλαξη των ειδικότερων εκτιθέμενων στην απάντησή μας επί του επομένου (τρίτου) ερωτήματος.

2. Ως προς τρίτο (3^ο) ερώτημα

Σε ό,τι αφορά το ερώτημα αυτό, που συνίσταται στο ποια θα πρέπει να είναι η θέση της ερωτώσας υπηρεσίας επί των συνολικά υποβληθέντων εγγράφων της ΕΛ.ΑΣ. και παρεχομένων δι' αυτών διευκρινίσεων σχετικά με τα οριζόμενα στα Π.Δ. αποστρατείας, καθώς και σε ποια εξ αυτών πρέπει να στηριχθεί (δηλ. στα αρχικά ή στα μεταγενέστερα στοιχεία), ώστε να προβεί σε εκ των υστέρων σχετική αναπροσαρμογή (αύξηση ή μείωση της σύνταξης), αν ήθελε υποτεθεί ότι αυτά δεν έχουν το ίδιο ακριβώς περιεχόμενο, λεκτέα είναι τα εξής: Πέραν και ανεξαρτήτως του ότι δεν παρατίθενται τα συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά μιας κάθε περίπτωσης ξεχωριστά ούτε μας διαβιβάζονται τα σχετικά στοιχεία (δηλ. τα φύλλα μητρώου, τα Π.Δ. προαγωγής και αποστρατείας των συγκεκριμένων αποστράτων υποστρατήγων, αρχικές και μεταγενέστερες βεβαιώσεις και διευκρινίσεις από το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης περί των προσώπων αυτών κ.λ.π.), η κρίση περί του σε ποια εκ των ανωτέρω εγγράφων και στοιχείων πρέπει να στηριχθεί η διοίκηση, προκειμένου να προβεί στις νόμιμες ενέργειές της ανήκει, σε κάθε περίπτωση, όχι στο Νομικό Συμβούλιο αλλά στη διοίκηση (πρβλ. ΓνμδΝΣΚ 577/2011, ό.π., σ. 13). Τούτο, βέβαια, ισχύει υπό την επιφύλαξη ότι τα στοιχεία αυτά δεν αποτέλεσαν ήδη αντικείμενο κρίσης οργάνων της υπηρεσίας, στο πλαίσιο της εκ μέρους τούτων έκδοσης τροποποιητικών πράξεων (πρβλ. παρ. 4 του άρθρου 66 του π.δ. 169/2007), λαμβανομένου μάλιστα υπόψη ότι τότε και μετά την τυχόν άσκηση εφέσεως εκ μέρους των θιγομένων απ' αυτές προσώπων στο Ελεγκτικό Συνέδριο, εξαντλείται η δικαιοδοσία των ως άνω οργάνων της υπηρεσίας σας, που είναι αρμόδια για την τυχόν τροποποίηση ή ανάκληση των πράξεων κανονισμού σύνταξης είτε αυτεπαγγέλτως είτε κατόπιν ασκήσεως εκ μέρους των ενδιαφερομένων αιτήσεων θεραπείας (πρβλ. εδ. γ' της παρ. 6 του άρθρου 66 π.δ. 169/2007), πράγμα που συνακόλουθα σημαίνει και αντίστοιχη στέρηση αρμοδιότητας του ΝΣΚ για την έκδοση σχετικής γνωμοδότησης. Αντιθέτως, εάν τα ανωτέρω νεότερα στοιχεία και έγγραφα των υπηρεσιών του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης είναι συνοδευτικά νέων αιτήσεων εκ μέρους των ενδιαφερομένων – θιγομένων προσώπων, στο πλαίσιο προσβολής τροποποιητικών και δυσμενών γι' αυτούς πράξεων, εκδοθεισών κατά την παρ. 4 του άρθρου 66, από τα εκεί αρμόδια όργανα, για το

περιεχόμενο των οποίων (στοιχείων και εγγράφων) δεν έγινε κρίση, τότε οι αιτήσεις αυτές, μη θεωρούμενες ως ένδικα μέσα, αλλά ως τέτοιες που υποβάλλονται για πρώτη φορά (πρβλ. παρ. 7 του άρθρου 66 του π.δ. 169/2007, όπως ισχύει), μπορεί να εξετασθούν από την υπηρεσία σας. **Ωστόσο, το κρίσιμο ζήτημα** περί του αν τα νεότερα αυτά στοιχεία αποτέλεσαν ή όχι αντικείμενο κρίσης από τα όργανα της υπηρεσίας, στο μέτρο που προδήλως προϋποθέτει διερεύνηση ουσιαστικού ζητήματος, ανήκει όχι στην αποκλειστική και κυριαρχική αρμοδιότητα του ΝΣΚ αλλά της διοίκησης (ΓνμδΝΣΚ 577/2011, ό.π., σελ. 13, επίσης πρβλ. ΓνμδΝΣΚ 222/2013 – Τμ. Α', ΓνμδΝΣΚ 524/2006 - Τμ. Β', ΓνμδΝΣΚ 158/2001 - Τμ. Δ'), στη διακριτική ευχέρεια της οποίας εναπόκειται και το αν αυτή θα εκτιμήσει τα στοιχεία αυτά ως τέτοια που μπορούν να ασκήσουν ουσιώδη επιρροή στην έκταση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος των ανωτέρω θιγομένων προσώπων. Υπό την έννοια ότι τα στοιχεία αυτά προϋπήρχαν της οικείας (οριστικής) τροποποιητικής συνταξιοδοτικής πράξης ή πάντως βεβαιώνουν πραγματικά περιστατικά προγενέστερα αυτών, κατά τα παραπάνω (ΓνμδΝΣΚ 577/2011, ό.π., σ. 6, 7, 13), τα οποία καλύπτουν τις προϋποθέσεις, βάσει των οποίων θα πρέπει να επέλθουν οι προσήκουσες έννομες συνέπειες στο πεδίο του συνταξιοδοτικού κώδικα.

3. Ως προς το τέταρτο (4^ο) και πέμπτο (5^ο) ερωτήματα

α. Τέλος, προεχόντως παρέλκει και η απάντηση στα εν λόγω ερωτήματα, **καθόσον, αφενός μεν** αυτά τίθενται σε απόλυτα υποθετική και ενδοιαστική βάση, δίχως μάλιστα να παρατίθενται τα συγκεκριμένα περιστατικά μιας κάθε υποθετικής περίπτωσης ξεχωριστά **αφετέρου δε**, διότι, ειδικότερα ως προς το 5^ο τούτων, ανάγονται και πάλι σε ερμηνείες διατάξεων που προδήλως αφορούν σε διαδικασίες αναγόμενες στη μισθολογική και υπηρεσιακή εξέλιξη υπαλλήλων, οι οποίες, ως προελέχθη, είναι αυτοτελείς και σαφώς διακρινόμενες έναντι της αντίστοιχης συνταξιοδοτικής και πάντως διότι προϋποθέτουν την αναγκαστική παρεμπόδιση θέση μας επί διοικητικών πράξεων άλλων οργάνων της διοίκησης που δεν έχουν ανακληθεί ή ακυρωθεί αμετακλήτως, ως προς τα οποία (ερωτήματα) προσήκει η διδόμενη απάντηση που αφορά το πρώτο (1^ο) και δεύτερο (2^ο) αυτών λόγω προφανούς συνάφειας τούτων.

β. Άλλωστε, η αρμοδιότητα της υπηρεσίας σας παραμένει ενεργής

The image shows an official circular stamp of the National Social Security Fund (NSSRF) with the text 'ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ' and 'ΚΑΤΑΡΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ' around the perimeter. In the center, there is a handwritten signature in black ink.

για τις εξεταζόμενες αυτές περιπτώσεις, στο μέτρο που δεν έχει επιληφθεί το Ελεγκτικό Συνέδριο, κατόπιν ασκήσεως του ενδίκου μέσου της εφέσεως εκ μέρους των ενδιαφερομένων, δεδομένου ότι τότε εξαντλείται η αρμοδιότητα των αρμοδίων οργάνων του ΓΛΚ να αποφανθούν και συνακόλουθα και η αντίστοιχη αρμοδιότητα του ΝΣΚ να γνωμοδοτήσει σχετικά, κατά τα παραπάνω. Αντιθέτως, ως προελέχθη, δεν κωλύεται η υπηρεσία και δη το αρμόδιο προς κανονισμό, τροποποίηση ή ανάκληση πράξεων σύνταξης ανωτέρω όργανο να εξετάσει νέες αιτήσεις κάθε ενδιαφερομένου, σχετιζόμενες με τις ως άνω πράξεις, που συνοδεύονται με στοιχεία, τα οποία δεν έχουν αποτελέσει αντικείμενο κρίσης τούτου (πράγμα που ως αναγόμενο σε ουσιαστική διερεύνηση, εναπόκειται στην απόλυτη αρμοδιότητα και διακριτική του ευχέρεια, εκφευγούσης της σχετικής αρμοδιότητας του ΝΣΚ, κατά τα παραπάνω), δεδομένου ότι τότε οι αιτήσεις αυτές δεν θεωρούνται ως ένδικα μέσα, αλλά ως τέτοιες που υποβάλλονται για πρώτη φορά, μ' όλες τις περαιτέρω παρεχόμενες σ' αυτό (όργανο) δυνατότητες, κατά τα αναλυτικότερα εκτιθέμενα στην απάντησή μας επί του 3^{ου} ερωτήματος.

Ειδικότερα, κατά τη συγκλίνουσα γνώμη της Νομικού Συμβούλου, Κυριακής Παρασκευοπούλου, η απάντηση στα τεθέντα ερωτήματα δεν είναι δυνατή προεχόντως λόγω ελλείψεως ιστορικού που να αναφέρεται σε ποιες πράξεις δημιουργήθηκε η αντίθεση και ποιο είναι το περιεχόμενό της σε σχέση κυρίως με τις μεταγενέστερες διευκρινίσεις που προήλθαν από την ΕΛΑΣ, σε ότι αφορά τους ευδοκίμως τερματίσαντες, και στις οποίες μόνο γενική αναφορά γίνεται στο υποβληθέν ερώτημα. Οι συγκεκριμένες επισημάνσεις θα έλυναν ενδεχομένως το ζήτημα, αν υποθεθεί ότι το πρώτο διάταγμα που φαίνεται ότι εκδίδεται κατά νόμο για να διαπιστωθεί ότι τερμάτισαν ευδοκίμως απονέμει και τον βαθμό και κατά συνέπεια το διάταγμα συνταξιοδοτήσεως τους αποτελεί με την αναφορά του βαθμού και την μόνη βάση για τον υπολογισμό της συντάξεως. Τα ζητήματα όμως αυτά δεν διευκρινίζονται και επομένως δεν είναι δυνατή η απάντηση στα τεθέντα ερωτήματα, σύμφωνα με τις διατάξεις για τον Οργανισμό του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, κατά τον οποίο το υποβληθέν ερώτημα πρέπει να περιέχει πλήρη ιστορικό της υποθέσεως.

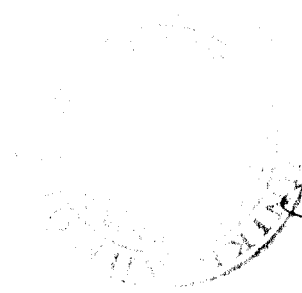
IV.- ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Κατόπιν τούτων, ενόψει του διδόμενου ιστορικού, σε συνδυασμό και με τα ως άνω ερμηνευτικώς γενόμενα δεκτά, το αρμόδιο (Α') Τμήμα του ΝΣΚ **γνωμοδότησε ομόφωνα** ότι επί των ανωτέρω τιθέμενων 1^{ου}, 2^{ου}, 4^{ου} και 5^{ου} ερωτημάτων παρέλκει η απάντηση του ΝΣΚ, κατά τις ειδικότερες επιμέρους αιτιολογίες, επί δε του 3^{ου} τούτων προσήκει η ως άνω αναλυτικώς διδόμενη απάντηση.-

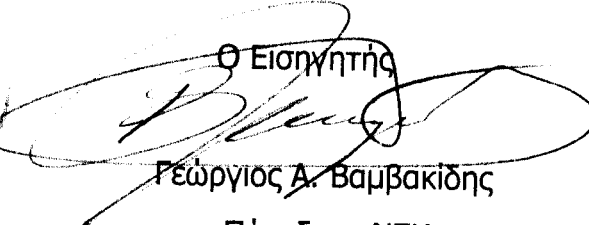
ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 19 -12-2013

Ο Πρόεδρος

Μιχαήλ Απέσσος
Αντίπρόεδρος ΝΣΚ

Ο Εισηγητής

Γεώργιος Α. Βαμβακίδης
Πάρεδρος ΝΣΚ